

اولین همایش ملی گردشگری، جغرافیا و محیط زیست پایدار

محل برگزاری دانشکده شهید مفتاح همدان

۳۰ آبان ۱۳۹۲

ارزبلان محیط زیست علمتاد

نگاهی به توان ها و زیرساخت های ورزشی کشور، باز نگری به صنعت توریسم از منظر Sport Tourism

۱- مهدی عربی ۲- رویا اقبال

۱- عضو هیأت علمی دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی تهران ۲- مدرس مدرس مراکز تربیت معلم و دبیر تربیت بدنی منطقه ۷ تهران تلفن ایمیل Yoneskamali@yahoo.com

چکیده

یکی از انواع جهانگردی که بسیار مورد علاقه و استفاده مردم دنیا واقع شده، توریسم ورزشی است. برگزاری انواع مسابقات جهانی، ملی، منطقه ای انگیزه ای قوی برای حضور و شرکت مردم در محل برگزاری مسابقات است. به نحوی که همه کشور های میزبان از چندین سال قبل اقدام به برنامه ریزی های جامع و کلان، جهت ساخت تاسیسات زیربنایی و روبنایی در کشور خود می نمایند. امروزه پیوند میان جهانگردی و ورزش، نوع جدیدی از جهانگردی را ایجاد نموده که جنبه های مختلف و متنوعی را در بر می گیرد. گستره وسیعی که از فعالیت های هیجانی نظیر Adventure Tourism شروع شده و تا فعالیت های تمدد اعصاب Recreation Tourism را در بر می گیرد؛ چرا که به همان میزانی که سلیقه ها و تمایلات متفاوتی برای افراد متصور است به همان مقدار دامنه فعالیت های جهانگردی ورزشی نیز گسترده است. بدین لحاظ تجمیع سه شاخه از فعالیت های انسانی یعنی جهانگردی، ورزش و سلامت، تشکیل دهنده ساختار جدید و جامعی برای پر کردن اوقات فراغت و تفریح همراه با نشاط روحی و جسمی انسانها گردیده است. بررسیها و ارزیابیها از توانهای محیطی ایران نشان می دهد که در کنار هزاران نوع جاذبه جهانگردی و تاریخی که وجود دارند، از لحاظ پتانسیل های لازم جهت راه اندازی فعالیت های مختلف ورزشی نیز در سطح بسیار مطلوبی قرار دارد؛ به نحوی که متاثر از شرایط متنوع اقلیمی، توانایی راه اندازی و ایجاد سایت های بسیار عظیم و مجهز ورزشی در کشور در نقاط مختلف وجود دارد. اما متأسفانه توجه چندانی به این امر نگردیده و تنها در برخی رشته های ورزشی خاص نظیر فوتبال و کشتی و آن هم تا حدودی، فعالیت های صورت گرفته است. مدیریت قوی و برنامه ریزی جامع به همراه لزوم اعتقاد به شکل گیری فعالیت های ورزشی همگانی، می تواند راهگشای ما در این زمینه باشد در کنار تاثیرات گردشگری ورزشی بر صنعت گردشگری نکته دیگری که از اهمیت ویژه ای برخوردار است، تاثیر ورزش و گردشگری بر اقتصاد کشورهاست. برگزاری تورنمنت های ورزشی در سطح بالای بین المللی آوردن تحولات عظیم اقتصادی، ورزشی، فرهنگی و اجتماعی برای کشور میزبان به ارمان می آورد و این موضوع به حدی برای دولتمردان کشورهای توسعه یافته و مرفعی دارای اهمیت است که برای به دست آوردن میزبانی رقابت های بین المللی نظیر المپیک، جام جهانی و... به انواع راه ها و روش ها متوسل می شوند. از مهم ترین مشکلات این حوزه نداشتن برنامه استراتژیک برای توریسم ورزشی کشور با توجه به قابلیت های کشور است. یکی دیگر از مشکلات توسعه توریسم ورزشی، عدم توانایی در برگزاری تورنمنت های بزرگ ورزشی نظیر المپیک، جام جهانی و بازی های آسیایی است. توسعه زیرساخت ورزش های بومی می تواند بعنوان پروژه پیشگام توریسم ورزشی مطرح گردد. تاکید بر ورزش های بومی می تواند یکی از مزیت های ایران برای توسعه توریسم ورزشی خود محسوب شود؛ چنانچه تلاش مسوولان و برنامه ریزان ورزشی دنیا نیز بر تخصصی تر کردن

اولین همایش ملی گردشگری، جغرافیا و محیط زیست پایدار

محل برگزاری دانشکده شهید مفتاح همدان

۳۰ آبان ۱۳۹۲

ارزبلان محیط زیست علمتاند

رشته‌ها و بومی‌سازی آنهاست. ایران نیز به دلیل داشتن ورزش‌های مختلف بومی و سابقه متمادی در این ورزش‌ها می‌تواند با معرفی این ورزش‌ها برای ورود به المپیک زمینه توسعه توریسم ورزشی خود را فراهم آورد. همان‌طور که بسیاری از مسابقاتی که در المپیک به‌عنوان رشته ورزشی مطرح می‌شود، بازی‌های بومی و محلی کشورهای مختلف است. در این راستا برخی از کشورها نیز با توجه به پتانسیل‌های ورزشی موجود در کشورشان اقدام به ایجاد مراکز ورزشی خاص برای گسترش رشته‌های بومی کرده‌اند و از این طریق درآمد سرشاری را نصیب کشور خود می‌کنند.

کلمات کلیدی: Sport tourism ، زیرساخت ، اکوتوریسم ، تورهای ورزشی ، گردشگر ، صنعت

مقدمه

"صنعت گردشگری" ، به عنوان یکی از راه‌های جدید و موثر تولید ثروت در جهان معاصر به شمار می‌آید و دولت مردان کارآمد و موسسات کوچک و بزرگ در این سو و آن سوی دنیا ، از این طریق ارز آوری می‌کنند . این صنعت، آن‌طور که کارشناسان مطرح کرده‌اند ، پس از صنایع نفت ، خودرو و مواد مخدر ، در آمد زا ترین صنعت در حال حاضر می‌باشد. گردشگری ، در زمینه‌ی اشتغال‌زایی نیز موثر واقع شده است و بنا بر نظر کارشناسان، با ورود هر گردشگر به کشور، چندین شغل جدید، ایجاد می‌شود. با این اوصاف، بهتر آن است که نسبت به تعریف آن تمام جوانب آنرا در نظر گرفت و تعریفی جدید از "گردشگر" و یا "توریست" ارائه شود. بر اساس تعریف‌های متداول : "کسی که محل زندگی خود را به قصد تفریح و سرگرمی و استراحت و فعالیت‌های دیگر ، از یک روز تا یک سال ترک کند ، "گردشگر" می‌نامند . "با توجه به این تعریف، "گردشگری" انواع مختلفی دارد که با سلاقی و علایق افراد دسته‌بندی می‌شود مانند : گردشگرانی که به منظور دیدن جاذبه‌های طبیعی به هر نحو ، اقدام به سفر می‌کنند که به آن "طبیعت گردی" یا "اکوتوریسم" می‌گویند . برخی از گردشگران نیز به منظور بازدید از اماکن تاریخی و فرهنگی شهرها و کشورهای مختلف به سفر می‌روند که "گردشگران فرهنگی" نام دارند . هم‌چنین تعدادی از افراد به قصد مداوای بیماری خود با توجه به امکانات پزشکی مقصد یا تجدید روحیه با توجه به شرایط مساعد جوی مقصد به سفر می‌روند که به آن "گردشگری سلامت" می‌گویند . اما ، گونه‌ی دیگری از "گردشگری" را می‌توان به عنوان : "گردشگری ورزشی" را شاید بتوان در عام‌ترین معنی به کسی گفت که جهت دیدن یا شرکت در مسابقات ورزشی به صورت انفرادی یا گروهی و یا در قالب تور ورزشی به شهر یا کشور دیگری سفر می‌کند.

توریسم ورزش : Sport Tourism

شاید هنوز در ذهن مان واژه توریست همان معنای قبلی‌اش را داشته باشد ؛ گردشگران اروپایی یا آمریکایی بویژه با کوله‌پشتی و لباسی که بیشتر برای کوهنوردی مناسب است. روشن نیست چگونه این واژه چنین تعریفی پیدا کرد و چه کسی و یا کدام مرجع این معنای نادرست را جا انداخت ؟ اما حال دیگر می‌دانیم که توریست یعنی گردشگر و گردشگر می‌تواند ایرانگرد باشد یا جهانگرد، می‌تواند ایرانی باشد یا غیر ایرانی . برای تعریف صورت مسئله صنعت گردشگری ایران، نخستین کار شناخت صنعت توریسم است و این دیگر تعریف ایرانی و خارجی ندارد ، گردشگر همه جای دنیا تعریف مشخصی دارد. پذیرفتن تعریف مشترک دو حسن دارد ؛ یکی اینکه در گفتگوها دچار چندگانگی مفهوم نمی‌شویم و دوم آنکه در تحولات و تعاریف جدید ، مشارکت خواهیم